

РАХУНКОВА ПАЛАТА

вул. М. Коцюбинського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 234-95-65, 234-10-41, факс (044) 288-09-59
E-mail: rp@ac-rada.gov.ua

28.08.2017 № 04-1524

На № _____ від _____

Голові Верховної Ради
України

Парубію А. В.

Щодо результатів аудиту

Шановний Андрію Володимировичу!

Відповідно до Плану роботи Рахункової палати на II півріччя 2017 року проведено аудит ефективності використання бюджетних коштів та державного майна на підтримку експлуатаційно-безпечного стану судноплавних шлюзів та внутрішніх водних шляхів.

На сьогодні, маючи високий судноплавний потенціал для транспортування пасажирів і вантажів, Україна займає позиції серед країн із найменшою часткою перевезень річками. У 2016 році **обсяги перевезень внутрішнім водним транспортом становили менше одного відсотка від усіх перевезень**, що свідчить про занепад галузі.

За результатами проведеного аудиту встановлено, що **Міністерство інфраструктури України** (далі – Мінінфраструктури) як уповноважений орган управління не вжило достатніх заходів для забезпечення у 2015–2016 роках та впродовж I півріччя 2017 року **ефективної роботи державного підприємства водних шляхів “Укрводшлях”** (далі – ДП “Укрводшлях”). Це підприємство має стратегічне значення для економіки і безпеки держави та створене з метою утримання внутрішніх водних шляхів і судноплавних шлюзів, а також для забезпечення безпечних умов судноплавства.

Проведений аудит значних фінансових порушень не виявив. У той же час засвідчив, що в Україні **відсутній базовий/спеціальний закон, який би регулював використання внутрішніх водних шляхів України**, а також питання фінансового забезпечення утримання шлюзів та їх реконструкції.

Порушено норму статті 5 Закону України “Про транспорт”, яка передбачає, що утримання шляхів сполучення та інших об’єктів, пов’язаних з обслуговуванням і перевезенням вантажів, здійснюється з використанням коштів державного та місцевих бюджетів у порядку, визначеному

законодавством. Станом на 01.08.2017 законодавством такого порядку не визначено.

Законопроект “Про внутрішній водний транспорт” (реєстраційний номер 2475а від 04.08.2015) є спеціальним галузевим законом у сфері внутрішнього водного транспорту і після доопрацювання з 08.06.2017 розглядається Комітетом Верховної Ради України з питань транспорту. Законопроектом на власників гідроелектротехнічних споруд (ГЕС) покладаються витрати з утримання, ремонту і реконструкції шлюзів, а регулювання тарифів на електроенергію, вироблену ГЕС, здійснюватиметься з урахуванням витрат на шлюзи. На думку експертів, **покладання на власників ГЕС витрат з функціонування шлюзів буде мати негативні соціально-економічні наслідки для населення через зростання тарифів на електроенергію.**

Також, незважаючи на те, що судноплавні шлюзи є стратегічними об’єктами інфраструктури, для ПрАТ “Укргідроенерго” це непрофільні активи і вони участі у виробництві основної продукції не беруть, **існують ризики фінансування видатків на утримання, ремонт, реконструкцію і модернізацію шлюзів за залишковим принципом.**

Водночас у Верховній Раді України зареєстровано ще один законопроект з такою самою назвою (реєстраційний номер 2475а-3 від 16.06.2017), **який профільне Міністерство не підтримало.**

Положення про систему управління безпекою судноплавства на морському і річковому транспорті, затверджене наказом Міністерства транспорту України від 20.11.2003 № 904, **визначає основні завдання з безпеки судноплавства з посиланням на Державну програму удосконалення функціонування державної системи забезпечення безпеки судноплавства на 2002 – 2006 роки, термін дії якої завершився ще у 2006 році.** Рахункова палата за результатами розгляду попереднього аудиту ще в 2008 році констатувала, що передбачених програмою **очікуваних результатів не було досягнуто, однак термін її дії не продовжено.**

Також відсутня державна програма розвитку внутрішніх водних шляхів, виконання якої Транспортною стратегією України на період до 2020 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.10.2010 № 2174-р) **віднесено до основних пріоритетів розвитку внутрішнього водного транспорту.** Її затвердження відхилено через запроваджені Урядом обмеження щодо затвердження державних програм, на реалізацію яких спрямовуються бюджетні кошти.

Стратегічні цілі та завдання економічного і соціального розвитку діяльності ДП “Укрводшлях” не визначені. Загальна **оцінка ефективності управління**, проведена відповідно до затвердженої Міністерством фінансів України методики аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки, **має незадовільний рівень за 2015 рік, і середній рівень за 2016 рік.** **Фінансовий стан ДП “Укрводшлях” на короткострокову перспективу за показниками платоспроможності і ліквідності можна оцінити як незадовільний.** Крім того, коефіцієнти, що

характеризують діяльність підприємства, не відображають його реального фінансового стану, оскільки бюджетне фінансування штучно їх поліпшує. За таких умов діяльність ДП “Укрводшлях” як суб’єкта господарювання повністю залежить від бюджетного фінансування.

Повноваження, передбачені Законом України від 21.09.2006 № 185 “Про управління об’єктами державної власності”, щодо спрямування, координації, контролю діяльності ДП “Укрводшлях” і забезпечення його ефективної роботи **Мінінфраструктури** як уповноважений орган управління здійснювало не в повному обсязі. Розроблення і затвердження стратегічних і інвестиційних планів підприємства **Міністерство** не забезпечило, а фінансові плани на 2015, 2016, 2017 роки затверджувало з порушенням термінів, визначених частиною другою статті 75 Господарського кодексу України.

Не повною мірою Мінінфраструктури виконувало надані йому цим Законом повноваження щодо виявлення державного майна, яке тимчасово не використовується, що призвело до значних нераціональних витрат на утримання такого майна і погіршення фінансово-економічного стану ДП “Укрводшлях”. Наприклад, витрати на утримання технічного флоту, який перебував у простої з різних причин, за 2015, 2016 роки та I квартал 2017 року становили 15,1 млн гривень. Крім того, **Мінінфраструктури** не виконало покладених на нього повноважень щодо забезпечення оформлення права тимчасового користування на чотири земельні ділянки площею 9,8 га, які є в користуванні підприємства, і створило ризики їх втрати. Також на балансі ДП “Укрводшлях” обліковуються 270 об’єктів нерухомого майна, на 131 з яких (48,5 відс.) не оформлене право власності.

Водночас 27 земельних ділянок у 10 областях України загальною площею 278,8 га (у т. ч. землі водного фонду), які є в користуванні ДП “Укрводшлях”, на балансі підприємства не обліковуються. Передбачена статтею 13 Закону України від 11.12.2003 № 1378 “Про оцінку земель” експертна грошова оцінка земельних ділянок для відображення їх в бухгалтерському обліку не проводилася.

У той же час на балансі ДП “Укрводшлях” перебуває частина адмінбудинку, яка підприємством не використовується. Міністерство та ДП “Укрводшлях” не вживали заходів щодо списання з балансу майна, яке з 2008 року належить іншій юридичній особі.

Надається в порядку інформування та для розгляду на засіданні профільного комітету.

З повагою

Голова

Р. М. Магута